

arkivrapport

Fornlämning L1985:8099 (Eskilstuna 551:1), Kälby 1:1, Eskilstuna kommun, Södermanlands län. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning.

Lars Norberg

Sammanfattning

Sörmlands Arkeologi AB har 2019-07-29 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning i anslutning till L1985:8099 (Eskilstuna 551:1), fastigheten Kälby 1:1, Eskilstuna kommun, Södermanlands län. Undersökningen genomfördes eftersom Eskilstuna Energi & Miljö avser att bygga ut det kommunala VA-nätet, samt markförlägga nya fiber- och elledningar. Sträckningen löper i närområdet till den rubricerade fornlämningen.

Den berörda fornlämningen utgörs av ett gravfält bestående av sex registrerade högar och 19 stensättningar. Gravfältet är beläget i skogsterräng ett hundratal meter söder om Skogstorsprondellen, väster om väg 214. Strax intill finns även en färdväg i form av en vägbank (L2019:1885), vilken upptäcktes i samband med en tidigare utförd utredning.

Ett drygt 83 meter långt och upptill 7 meter brett schakt öppnades utmed den planerade sträckningen. Ledningstråket var förlagt till den aktuella färdvägen, vilken kan identifieras på häradskartan från förra sekelskiftet. Vägbanken var utfylld med väggrus och sprängsten och det kunde konstateras att undergrunden jämnats av i samband med en sentida ombyggnation av vägkroppen. I vägfyllningen påträffades enstaka tegelbitar samt en modern glasbutelj från tidigt 1960-tal. Utöver det påträffades en nedgrävd betongkulvert som avvattnade ett dike. Inget av arkeologiskt intresse framkom.

Inledning

I enlighet med länsstyrelsens beslut (1st dnr 431-1743-2019) har Sörmlands Arkeologi AB utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning anslutning till L1985:8099 (Eskilstuna 551:1), fastigheten Kälby 1:1, Eskilstuna kommun, Södermanlands län (bilaga 1-3).

Undersökningen, som utfördes 2019-07-29, genomfördes eftersom Eskilstuna Energi & Miljö avser att bygga ut det kommunala VA-nätet, samt markförlägga nya fiber- och elledningar. Sträckningen löper i närområdet till den rubricerade fornlämningen (bilaga 3).

Den berörda fornlämningen utgörs av ett gravfält bestående av sex registrerade högar och 19 stensättningar. Gravfältet är beläget i skogsterräng ett hundratal meter söder om Skogstorsprondellen och väster om väg 214. Strax intill finns även en färdväg i form av en vägbank (L2019:1885), vilken upptäcktes i samband med en tidigare utförd utredning (Norberg 2019). Strax norr om L1985:8099 (Eskilstuna 551:1) låg tidigare gravfältet L1985:6429 (Eskilstuna 559:1). Fornlämningen undersöktes år 1979 och utgjordes av ett tiotal stensättningar med brandgravar daterade till folkvandringstid (KMR).

Projektledare samt fält- och rapportansvarig var Lars Norberg, arkeolog vid Sörmlands Arkeologi AB.

Syfte & målsättning

Syftet med den arkeologiska undersökningen var att löpande undersöka och dokumentera de delar av fornlämningen som berördes samt ta tillvara eventuella fynd.

Genomförande & resultat

Arbetet inleddes 2019-07-29 med schaktning längst i norr, där den planerade sträckningen vek av av österut under väg 214. Härifrån grävdes schaktet, som var upptill 7,0 meter brett och 0,40-0,70 meter djupt, söderut i den äldre vägsträckningen (L2019:1885). Schaktet var cirka 83 meter långt. Topografin var mestadels flack och låglänt, men steg mot ett höjdparti längst i söder.

Färdvägen L2019:1885 kan identifieras på häradskartan från förra sekelskiftet (akt nr J112-74-17). Vägbanken var dock utfylld med väggrus och sprängsten och det kunde konstateras att undergrunden jämnats av i samband med en sentida ombyggnation av vägkroppen. I samband med ombyggnationen har de södra delarna av det höjdparti, där gravfältet L1985:8099 (Eskilstuna 551:1) är beläget, släntats av. Inga spår av skador på själva fornlämningen kunde dock konstateras. I vägfyllningen/schaktet påträffades enstaka tegelbitar samt en modern glasbutelj från tidigt 1960-tal. Utöver det påträffades en nedgrävd betongkulvert som avvattnade ett dike. Höjden över havet varierade mellan cirka 23,3 och 23,5 meter över havet.

Inget av arkeologiskt intresse, i form av anläggningar och/eller fynd, framkom i samband med schaktningen.

Det öppnade schaktet dokumenterades med RTK-GPS och beskrevs i text. Vidare fotodokumenterades schaktet samt ett urval av kringliggande miljöer med digitalkamera (bilaga 4). Inga föremål eller prover för daterande analys samlades in. Det övervakade schaktet uppgick till en sammalagd yta om knappt 410 m².

Bilagor

Bilaga 1. Utdrag ur Sverigekartan med undersökningens belägenhet markerad. Skala 1:1 000 000.
Bilaga 2. Utdrag ur Terrängkartan med undersökningens belägenhet markerad. Skala 1:50 000.
Bilaga 3. Utdrag ur Fastighetskartan med uttag från KMR (181208). Öppnat schakt är utmarkerat (S1). Skala 1:2000.
Bilaga 4. Fotodokumentation

Referenser

Norberg, Lars. 2019. *Hyndevad. Borsöknatorp 2:1, Närsjö 1:78, Ryningsberg 2:1 mfl, Gillberga & Eskilstuna socknar, Eskilstuna kommun, Södermanlands län*. Arkeologisk utredning. Sörmlands Arkeologi AB, Rapport 2019:06. Nyköping.

Arkiv

Rikets allmänna kartverk (RAK)

Akt nr J112-74-17. Häradskartan, Eskilstuna, upprättad åren 1897-1901.

Kulturmiljöregistret (KMR)

L1985:6429 (Eskilstuna 559:1) <https://pub.raa.se/visa/objekt/lamning/c4c7e1c3-3140-4b20-86f2-51db2c41b8d0>

Administrativa uppgifter

Projektnummer Sörmlands Arkeologi AB: 1917

Länsstyrelsens dnr: 431-1743-2019

Tid för undersökningen: 2019-07-29

Personal: Lars Norberg

Belägenhet: N (X) 6577556,098 E (Y) 583295,670

Koordinatsystem: SWEREF 99TM

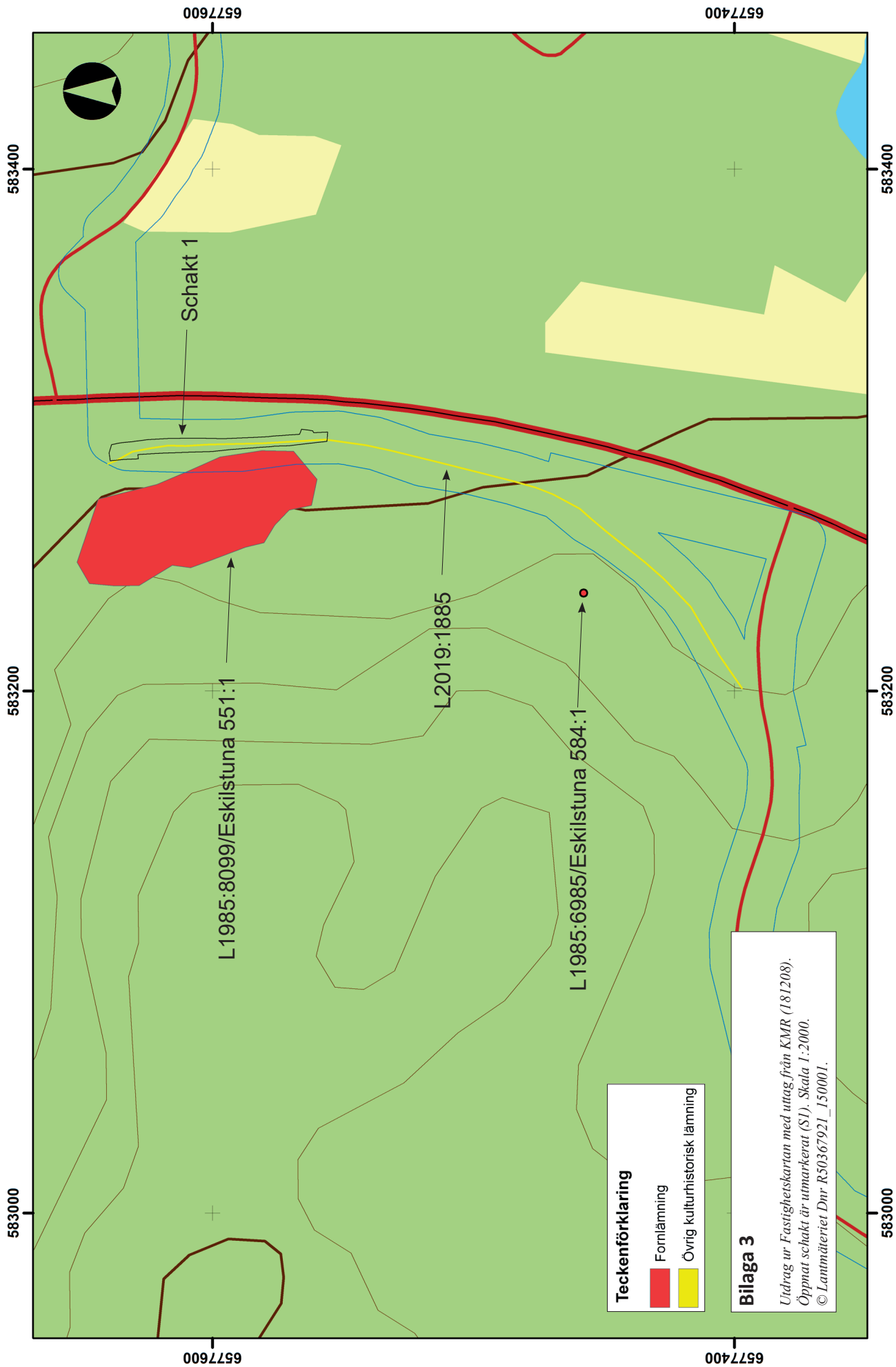
Höjdsystem: RH 2000

Undersökt yta: ca 410 m²

Inget analogt dokumentationsmaterial föreligger. Digital dokumentation förvaras hos Sörmlands Arkeologi AB i väntan på meddelande från ATA angående rutiner för leverans av digitalt material. Inga fynd tillvaratogs.

Bilaga 4. Fotodokumentation

Ledningsstråket mot söder före schaktning. Gravfältet L1985:8099 (Eskilstuna 551:1) är beläget i skogspartiet till höger i bild, medan grävmaskinen kör på färdvägen (L2019:1885). Foto: Lars Norberg 2019, Sörmlands Arkeologi AB.

Del av schakt 1 med betongkulvert fotograferat mot söder. Foto: Lars Norberg 2019, Sörmlands Arkeologi AB.

Schakt 1 fotograferat mot söder. Till vänster i bild anas det släntade höjdparti på vilket gravfältet L1985:8099 (Eskilstuna 551:1) är beläget. Foto: Lars Norberg 2019, Sörmlands Arkeologi AB.

